

חדש בהוצאה לאור – מחקרי עברית מראשונות לאחרונות

בספר "מחקרי עברית מראשונות לאחרונות" נאספו עשרים ושניים פרקי מחקר מאת פרופ' משה בראש, והם מוגשים בשבעה שערים: לשון המקרא, מגילות קומראן, לשון הברכות, הארמית בעברית, עיונים בעברית החדשה והעשייה בה, עיון במפעלותיהם של ארבעה אישים, ושני פרקים העוסקים בנושאים אחרים.

רוב פרקי הספר (שישה עשר במספר) התפרסמו באכסניות שונות ועודכנו ככל שהתבקש לקראת פרסומם בספר. שישה פרקים מתפרסמים לראשונה.

לרכישה כעת במחיר היכרות

ספרים ומוצרים נוספים בחנות שלנו

הזמנה לאירוע – מה שעל קצה הלשון

ראשון
ל' תשרי תשפ"ד
15.10.23
18:00

מה שעל קצה הלשון
מחשבות חדשות
על המילים הפשוטות של חיינו

בהשתתפות
פרופ' שי לביא | פרופ' אהרן ממן
המשוררת והסופרת פרופ' חביבה פדיה
המשורר פרופ' מירון ח. איזקסון
הסופרת פרופ' מיכל גוברין
הרב מני אבן ישראל

הכניסה חופשית
בהרשמה מראש

הציבור מוזמן לאירוע לרגל צאת התרגום העברי של הספר "מילים פשוטות" מאת הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ ז"ל – ספר הגות ייחודי שמטרתו לקלף את שכבות התחכום המלאכותי שאופפות את שפת היום-יום שלנו, ולהשיב לנו את היכולת לחשוב ולדבר במילים פשוטות.

כל פרק בספר דן דיון מקורי ומעמיק במילה אחת. מילים פשוטות כמו 'חברים', 'אהבה', 'טבע', 'מוות' ו'אמונה' מקבלות חיים חדשים, ואנו מתוודעים לכוחן הפלאי.

מועד האירוע: יום ראשון ל' בתשרי תשפ"ד, 15 באוקטובר 2023, בשעה 18:00. המקום: מכון ון ליר בירושלים.

לתוכנית האירוע

הכניסה חינם אך מותנית בהרשמה מראש – להרשמה

חג אסיף שמח

"חג האסיף" הוא משמותיו העתיקים של חג הסוכות, ככתוב בספר שמות: "וְחַג הָאֶסֶף בְּצֵאת הַשָּׁנָה בְּאֶסְפָּר אֶת מַעֲשֵׂיךָ מִן הַשָּׂדֶה" (כג, טו). מן המקבילה בספר דברים עולה שאסיף פירושו כינוס היבולים לאחסון לאחר עיבודם הראשוני בגורן (דיש) או ביקב (דריכה): "חג הסתת תַּעֲשֶׂה לָךְ שִׁבְעַת יָמִים בְּאֶסְפָּר מִגֶּרְנֶךָ וּמִיֶּקְבֶּךָ" (טז, יג).

עוד על המילה אסיף במדור חגיגי לסוכות

במה נקשט את הסוכה – בשָׁרָשְׁרוֹת או בשָׁרָשְׁרָאוֹת? איך קשורים האושפזין לאשפוז? מה מקור המילה לולב והאם הדס נזכר בתנ"ך? ומה המשמעויות של המילה עצרת הנזכרת בשם שמיני עצרת שאחרי חג הסוכות? השתתפו בחידון לחג

שמחת תורה

כשמסיימים בבתי הכנסת את הקריאה בחומש מן החומשים, קוראים "חזק חזק ונתחזק".

ביטוי זה מבוסס על קריאתו של יואב שר הצבא של דוד בצאתו לקרב: "חֲזַק וְנִתְחַזֵּק בְּעֵד עַמִּנוּ וּבְעֵד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ וְה' יַעֲשֶׂה הַטּוֹב בְּעֵינָיו" (שמואל ב' י', יב). ואולם נוהגים להגות "וְנִתְחַזֵּק" בצירי אף על פי שבפסוק הפועל בא בפתח: "נִתְחַזֵּק".

לקריאת מאמרים קצרים על הביטוי בלשוננו לעם (מו (תשנ"ה)

מדור חגיגי לשמחת תורה

רשימת מונחי התיאטרון		351	
ham actor	שחקן קרניז	amateur	חובב
cabotin		amateur	
Schmierenschauspieler		Dilettant	
theatrical	שחקני	élève	תלמיד
théâtral, histrionique		élève	
schauspielerisch		Eleve	
to study a part	ללמוד תפקיד	tragedian	קריגלן
étudier un rôle		tragedien	
e. Rolle (ein) studieren		Tragöde	
		love of the theatre	יצירתיות, יצירתיות
		envie du théâtre, théâtromanie	
		Theaterdrang	
improvisation	אלתור, פנה ובה,	"star"	מיקב
improvisation	אקטוריזציה	vedette	
Improvisation, Stegreif		Star	
to improvise	אלתור, פנה ובה	troupe	להקה
improviser		troupe	
improvisieren		Truppe	
impetuous	בקצף	strolling troupe	להקה נודדת
plein d'élan		troupe ambulante	
schwungvoll		Wandertruppe	
by heart	בקל	womens' troupe, children's	להקת נשים, ילדים וכו'
par coeur		etc.	
auswendig			

"ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כפת תמרים וענף עץ עבת וערבי נחל ושחתם לפני ה' אלהיכם שבועת ימים" (ויקרא כג, מ)

לפי מסורת קדומה הביטוי פרי עץ הדר מן הציווי המקראי על ארבעת המינים בחג הסוכות מתייחס לפרי האתרוג. כך מוצאים במטבעות ובאיגרות מתקופת החשמונאים, וכך נוהגים עד ימינו. ואולם הקשר למילות הפסוק ולמובנה המוכר של המילה "הדר" נותר בגדר תעלומה.

בספרות חז"ל פזורות דרשות מדרשות שונות הקושרות בין 'הדר' שבפסוק לאתרוג. בין השאר מצינו בבבלי ברכות: "הרואה אתרוג בחלום – הדור הוא לפני קונו, שנאמר: 'פרי עץ הדר'" (בז ע"א).

להרחבה על השם הדר ומשמעותיו

לסקירת קורותיו של הצירוף 'פרי עץ הדר' מן המקרא ועד ימינו

כמדי שנה בחול המועד סוכות מתקיים פסטיבל עכו הבין-לאומי לתיאטרון אחר, וזו הזדמנות להציג זווית קצת אחרת על נושא התיאטרון: מונחי התיאטרון העבריים.

למילה היוונית תיאטרון שמשמשת בעברית למן ספרות חז"ל אין כוונה לתת חלופה עברית – אך ב"רשימת מונחי התיאטרון" של ועד הלשון משנת ת"ש (1940) תוכלו למצוא כמעט 700 מונחים – רבים מהם עבריים – המעידים על מלאכת המינוח המעמיקה והיסודית של חברי הוועדה המקצועית.

במונחים שנקלטו היטב: מחזה, מערכה, מערכון, אלתור (אימפרוביזציה), לחשן, נצב (סטטיסט), פעלול והדרן. ויש מונחים שלא שפר עליהם גורלם: בדחית (פרסה), פתשגן המחזה (תקציר), פרכוס (איפור), מחזה בכית (מלודרמה), מחזית (סקץ'), מדבר (דיקציה).

לרשימה בנושא במדור 'מאוצרות הארכיון'

לעיון ב"רשימת מונחי התיאטרון"

תמיכה באקדמיה

שאלה בעברית

חנות הספרים

אם נתקלתם בבעיות תצוגה לחצו כאן לצפייה בדפדפן

להתראות באיגרת הבאה!